

GIÁO HỘI PHẬT GIÁO VIỆT NAM THỐNG NHẤT ÂU CHÂU

Chùa

Association Bouddhique

Khánh Anh

Bagneux ngày 9/8/2005

Kính gửi Bà Marie Hélène Amiable

Thị Trưởng thành phố Bagneux

Hôtel de ville

57 Avenue Henri Ravera. 92220 Bagneux

Kính thưa Bà Thị Trưởng

Hội Phật giáo Khánh Anh (trụ sở tại 14 Av Henri barbusse. 92220 Bagneux) và cá nhân chúng tôi, Hội Trưởng (**Ven. Thích Minh Tâm**) vô cùng ngạc nhiên, sau 10 ngày tham dự Khóa tu học Phật Pháp Âu châu Kỳ thứ 17 (tổ chức năm nay tại Amiens - Pháp từ 21/7 đến 31/7/05) trở về, liền nhận được lá thư của Bà Thị Trưởng thành phố Bagneux. Nội dung lá thư là một "**Arrêté**" (đề ngày 26/7/05) báo cho chúng tôi 2 việc :

Cấm chỉ ngay lập tức :

1/. không được làm nhà hàng ăn (Restauration).

2/. Không được cho công chúng đi vào sân sau của chùa.

(nguyên văn : **l'exercice de la restauration et l'accès au public de la cour intérieure de l'établissement Association Bouddhique "Khanh Anh" sis 14 Avenue Henri Barbusse à Bagneux sont interdit immédiatement**).

Thưa bà, chúng tôi chưa nói đến thủ tục về hành chánh pháp lý không biết làm như vậy có đúng luật hay không ? Điều này chúng tôi phải nhờ đến cơ quan tư pháp cứu xét. Vì theo chúng tôi nghĩ (và cũng đã thường xảy ra) một cơ quan công cộng (và hơn nữa là hội đoàn tôn giáo) khi nào có một phái đoàn công quyền cử đến quan sát tại chỗ đều có văn thư báo trước và ít nhất có phải có mặt đương sự hay đại diện có thẩm quyền của tổ chức đó chúng kiến ký tên vào biên bản. Sau đó mới có thể tiến hành thủ tục pháp lý như luật định.

Đằng này trong khi chúng tôi đi vắng 10 ngày (vì có Khóa tu học Phật Pháp ở Amiens), tại chùa Khánh Anh (số 14 Henri Barbusse) chỉ có 1 ông Phật tử già. Ông này tên là Lê văn Bảo 84 tuổi lại thêm bệnh diếc, mang quốc tịch Đan mạch gốc Việt Nam, không rành tiếng Pháp. Lúc ấy vào ngày thứ ba 26/7 có một phái đoàn của thị xã (kỳ thật ông già này cũng chẳng biết là ai) vào thăm viếng cùng khắp chùa, sau đó về làm phúc trình lên bà Thị Trưởng rồi bà ký quyết định ngay cũng trong ngày hôm đó 26/7/05. (kỳ thật là Bà Phó Thị trưởng ký thay chứ không phải Thị Trưởng)

Hình thức và thủ tục hành chánh xử lý nhanh chóng như vậy chúng tôi không biết có nghiêm chỉnh đúng đắn theo luật định hay không. Điều này, như trên đã nói, chúng tôi đã nhờ đến cơ quan Tư pháp cứu xét.

Ở đây, chúng tôi muốn nói đến 2 điều mà trong "**Arrêté**" của Bà Thị Trưởng đã đề cập tới :

Thưa bà, Hội của chúng tôi là một cộng đồng tôn giáo (Phật giáo Việt Nam) được thành lập theo luật Hiệp Hội 1/7/1901 và décret 16/8/1901 được khai báo đầu tiên ngày 31/3/1976 tại Préfecture du Val de Marne và đến ngày 1/4/1977 dời trụ sở về thành phố Bagneux (Sous Préfecture d'Antony, J.O 29/4/1977) sinh hoạt từ đó đến nay coi như gần 30 năm. Mục đích của hội như đã ghi trong bản điều lệ (statut) là truyền bá Phật Pháp và gìn giữ văn hóa Phật giáo cho người Việt Nam vì sau biến cố 1975 mà một số lớn người Việt phải ly hương đến tỵ nạn chính trị tại nước Pháp.

Ngày nay, sau hơn 30 năm, hầu hết những người này đều trở thành công dân Pháp. Con cháu của họ sinh ra và lớn lên tại Pháp. Một số lớn đã trưởng thành ra làm việc và đóng góp trong mọi lãnh vực xây dựng cho xứ Pháp như những công dân của nước Cộng Hòa Pháp.

Tuy nhiên tất cả đều là người gốc Việt, và hầu hết (gần như 80%) là theo đạo Phật và thờ cúng ông bà tổ tiên. Ngay cả những người không phải đạo Phật (như lập gia đình với người khác đạo) nhưng đến ngày cúng giỗ cha mẹ ông bà, hay các ngày lễ Tết hay lễ Vu Lan (tức lễ nhớ ơn cha mẹ ông bà như lễ Toussaint của Pháp) họ cũng đều trở về ngôi chùa Việt Nam để cúng lễ.

Điều này trong lịch sử Việt Nam đã có truyền thống trên 2000 năm và còn đến ngày nay. Chúng tôi không muốn đồng dài về điểm này vì gần 100 năm trong thế kỷ trước đây, nước Pháp và Việt Nam đã có nhiều liên hệ trong lịch sử. Cho nên, chính người Pháp, là những người hiểu Việt Nam rõ ràng hơn ai hết nhất là mặt phong tục tập quán của người Việt Nam.

Trong những phong tục này, cao quý hơn hết là lễ cúng ông bà tổ tiên. Sau những thời kinh cầu nguyện theo nghi lễ Phật giáo, họ đều xin cúng ông bà tổ tiên tượng trưng bằng mâm cơm. Thường ở các chùa Phật giáo là mâm cơm chay. Sau đó, con cái, thân bằng quyến thuộc quay quần ăn uống chung vui hòa hợp trong không khí Đại gia đình.

Khi đến sống tỵ nạn tại xứ Pháp, nhà cửa chật hẹp không có chỗ rộng rãi để thờ phụng ông bà, lại phải bù đầu với thời gian làm việc suốt cả tuần lễ nên không còn thì giờ để làm cỗ chay. Vì lẽ ấy, thuận tiện hơn hết là họ đem hình ảnh thân nhân quá cố về thờ tại chùa để rồi hàng năm vào các ngày giỗ hay lễ lớn, họ đóng góp một phần để nhà chùa nhờ người công quả thiện nguyện làm mâm cỗ chay cúng lễ vào ngày chủ nhật (vì không phải đi làm và con cái được nghỉ học), không phải cho một gia đình mà nhiều gia đình cùng một lúc. Cũng xin nói thêm cho Bà Thị Trưởng biết, trong vòng 30 năm sinh hoạt của chùa Khánh Anh tại Bagneux, đã có trên 600 gia đình Việt Nam (kể cả người Pháp lập gia đình với người Việt) có để hình thờ thân nhân quá vãng tại chùa. Và như thế, trung bình mỗi tuần có khoảng 10 hay 20 gia đình về chùa lễ Phật và cúng giỗ ông bà tổ tiên và dĩ nhiên là cỗ bữa cơm chay sau đó cho thân nhân bạn bè những người quá vãng tham dự chung vui.

Một sinh hoạt có tánh cách vừa tôn giáo (Phật giáo) và Văn hóa Việt Nam (và cả người Á đông) diễn ra như vậy mà nếu Bà Thị Trưởng cho đây là một sinh hoạt của một nhà hàng ăn "**Restaurant**" có tánh cách thương mại thật quả là một hiểu lầm to lớn mất hết ý nghĩa cao quý của văn hóa và văn minh của cộng đồng nhân loại.

Bây giờ, theo "**Arrêté**" do bà ký ngày 26/7/05 gửi đến, ra lệnh chúng tôi phải chấm dứt ngay lập tức hình thức mà bà gọi là "**Restauration**" thì coi như **bắt buộc chúng tôi phải triệt tiêu ngay phong tục thờ cúng tổ tiên theo văn hóa Phật giáo** mà ông bà chúng tôi đã phải chịu nhiều hy sinh truyền lại cho con cháu qua nhiều thế hệ nay khi phải sống tỵ nạn lưu vong ở nước ngoài.

Chúng tôi nghĩ rằng khi sống ở nước ngoài, phải thích nghi, phải hòa hợp với đời sống tại địa phương mình ở. Nhưng, như thế không có nghĩa phải là "**đồng hóa**" bỏ mất gốc rễ, bỏ mất hết căn bản văn hóa của mình. Thế giới nhân loại ngày nay còn chủ trương rộng mở giao lưu đa văn hóa, để mọi người để có thể sống gần với nhau nhưng không đánh mất bản sắc riêng biệt của dân tộc mình. Chúng tôi nghĩ rằng đó cũng chính là chủ trương của nước Pháp, của dân tộc Pháp mà theo lịch sử được xem là một dân tộc có truyền thống đề cao những giá trị văn hóa của con người.

Chúng tôi không biết bà có nghĩ đến những hậu quả của nó ra sao khi ký một quyết định buộc chúng tôi phải cắt đứt ngay lập tức nguồn cội, gốc rễ phong tục tập quán mà hàng ngàn năm dân tộc Việt Nam chúng tôi đã chịu nhiều hy sinh để gìn giữ và lưu truyền từ đời này sang đời khác ?

Hoặc giả, bà nghĩ, qua sự phức tạp của 1 phái đoàn quan sát đơn phương ngày 26/7, rằng là xung quanh chùa Khánh Anh (Bagneux) thấy có nhiều cái bếp, chắc phải là 1 thú restaurant to lớn nguy hiểm cần phải triệt tiêu ngay ?

Thưa bà, như chúng tôi đã trình bày, mỗi tuần có 1 ngày chủ nhật, mỗi năm ít nhất có ba kỳ lễ lớn. Thông thường thì rất ít người, chỉ có các vị tu hành khoảng 10 người. Nhưng vào các dịp lễ nói trên, có lúc lên cả trăm người hay hơn nữa. Nhà bếp nhỏ hẹp của chùa không cung ứng nổi. Mặc dầu cũng có nhiều gia đình tự nấu lấy đem đến, nhưng vẫn không đủ nên phải tăng cường nhiều bếp nấu nướng thêm để mời bà con quyến thuộc thân hữu sau khi tham dự lễ cầu nguyện. Có gia đình muốn thêm món ăn này, có gia đình muốn thêm món bánh kia, vì khi còn sanh tiền, người cha hay người mẹ của họ rất thích ăn món ăn đó. Nói chung những món ăn làm thêm tại chùa do những người Phật tử công quả làm việc thiện nguyện nấu nướng là để phong phú cho bữa ăn chay gia tộc, thân quyến trong khung cảnh của 1 ngôi chùa mà họ xem như 1 ngôi từ đường (tức là nhà thờ chung của 1 tộc họ). Dĩ nhiên, nếu có làm thêm những món ăn phụ tại chùa, thì gia đình những người mất cũng góp thêm 1 phần phụ phí hương đèn gọi là "**cúng đường Tam Bảo**" chứ không có tí gì nhắm vào mục đích lợi nhuận thương mại.

Nếu tất cả sinh hoạt trên đây của chùa Khánh Anh tại Bagneux gần 30 năm qua (cũng như nhiều chùa Á đông khác tại Pháp và nhiều nơi khác) mà Bà Thị Trưởng coi đó là một hình thức thương mại không hơn không kém của một "**Restaurant**" cần phải cấm chỉ ngay lập tức, thì những người Phật tử Việt Nam cũng như người gốc Á châu (ở vùng Paris hơn 100 ngàn người, toàn nước Pháp khoảng 500 ngàn người) sẽ không hiểu nổi Bà Thị Trưởng Bagneux muốn nhìn với con mắt thế nào đối với phong tục thờ cúng tổ tiên theo văn hóa Phật giáo tại các chùa Việt Nam (cũng như tại các chùa gốc Á Châu) ?

Nhân đây chúng tôi cũng xin thưa thêm 1 việc cho bà Thị Trưởng được rõ. Trong tháng 8 này sẽ có ngày lễ Vu Lan của Phật giáo chúng tôi. Đây là 1 ngày lễ quan trọng bậc nhất hàng năm để con cái nhớ ơn cha mẹ ông bà tổ tiên như ngày lễ **Toussaint** của Pháp bằng cách tụng kinh cầu nguyện 1 tuần lễ và sau đó cúng giỗ cơm nước. Ngoài ra còn có lệ cúng đường Trai tăng là dâng cúng thức ăn và vật dụng cho Chư Tăng (tức các vị tu sĩ Phật giáo không phân biệt quốc tịch tông phái). Năm nay lễ này tại chùa Khánh Anh Bagneux lại rơi vào tuần lễ từ 14/8 đến 21/8/2005.

Suốt 1 tuần lễ người Phật tử tụng kinh cầu nguyện cho cha mẹ ông bà quá cố và nấu nướng chuẩn bị cho lễ cúng đường Trai tăng và cho toàn thể Phật tử vào ngày Rằm tháng 7 âm lịch (tức 19/8/05) và cao điểm tức chủ nhật 21/8/05. Thường lệ có từ 100 người đến 300 người quy tụ về chùa. Việc này cũng đã thực hiện từ hơn 30 năm nay. Nếu thời tiết mùa hè vào tháng 8 nóng nực như mấy năm gần đây có khi hơn 30 độ c, mà ngôi chùa bé nhỏ không đủ chỗ thì họ phải đi lại ăn uống ngoài sân nhỏ sau chùa (khoảng 100m2) mà bà cũng ra lệnh cấm chỉ luôn, thì bà con Phật tử chúng tôi phải đi đâu ? đứng đâu ? hay lại phải kéo nhau ra Đại lộ Henri Barbusse hàng hàng lớp lớp cầm chén đứng ăn cơm ?

Thưa bà Thị Trưởng, trong dịp lễ này, nếu có thì giờ, chúng tôi xin kính mời bà đến quá bước tham dự để nhìn thấy rõ hơn sinh hoạt của cộng đồng Phật tử Việt Nam chúng tôi. Xin cảm ơn bà trước.

Gần 30 năm sống trên đất Pháp, nhất là ở địa phương Bagneux, sinh hoạt và hướng dẫn một cộng đồng Phật tử, chúng tôi đã gặp rất nhiều khó khăn. Nhưng lần này, với cái quyết định (arrêté) do bà Thị Trưởng ký ngày 26/7/05, **chúng tôi coi đó như là một khó khăn bậc nhất, đây chúng tôi vào chỗ bế tắc, không còn sinh hoạt được gì nữa**, nếu như còn có ý muốn bảo tồn phong tục tập quán văn hóa Phật giáo cho người Pháp gốc Việt tại đây và trên đất Pháp.

Vậy chúng tôi phải làm gì đây ? Đóng cửa chùa vĩnh viễn hoặc giải tán hội hay tổ chức phản đối tới cùng bằng hình thức bất bạo động hay buông xuôi tay chấp nhận sự đồng hóa mù quáng một chiều ?

Thưa bà Thị Trưởng,

Bất đắc dĩ chúng tôi phải viết lá thư dài dòng này gửi đến bà để nói rõ lý do sinh hoạt của chúng tôi. Chúng tôi cũng xin gửi lá thư này đến những nơi công quyền mà bà có ghi trong "**Arrêté**" ngày 26/7/05. Lá thư này chúng tôi cũng sẽ gửi đến các thành viên của Hội Phật giáo Khánh Anh, nhất là khoảng 600 gia đình có thờ thân nhân quá vãng tại chùa để họ có thể tự do nhận xét tỏ bày ý kiến của một công dân Pháp (gốc Việt) hay kể cả những bạn bè thân hữu Pháp hiểu biết về văn hóa phong tục tập quán Việt Nam. Lá thư này cũng sẽ được gửi đến các Hội các chùa Phật giáo trên toàn nước Pháp và Âu châu để xin bày tỏ quan điểm đối với nội dung mà chúng tôi đã trình bày (thư của họ sẽ gửi thẳng đến bà Thị Trưởng Bagneux). Và lá thư này chúng tôi cũng xin được gửi các cơ quan công quyền cao hơn là cấp Nhà nước và Quốc Hội để mong các vị hữu trách có thể nhìn thấy và phê phán rộng rãi hơn về sinh hoạt của cộng đồng người Việt nói chung và Phật giáo nói riêng có làm lợi hay làm hại cho nước Pháp trong quá khứ, hiện tại, cũng như tương lai về sau.

Trong khi chờ đợi sự trả lời thông cảm của bà Thị Trưởng, xin bà nhận đây lời cảm ơn chân thành ưu ái của chúng tôi.

Ven Thích Minh Tâm

Hội Trưởng Hội Phật Giáo Khánh Anh Bagneux

Chủ Tịch Giáo Hội Phật Giáo Việt Nam Thống Nhất Âu Châu.

Bản sau đồng kính gửi :

- Monsieur le Préfet des Hauts de Seine
- Monsieur le Sous-Préfet d'Antony
- Monsieur le Commissaire de Police de Bagneux, Chef de la Circonscription de Bagneux
- Monsieur le Commandant de la Brigade de Gendarmerie
- Monsieur le Responsable du Service de la Police municipale